T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/257
KARAR NO : 2025/435
KARAR TR : 16/06/2025

ÖZET: Nüfus Müdürlüğünce gerekli araştırma ve inceleme yapılmaksızın müşterek çocuğun eski eşinin kendisinden önceki eşinin nüfusuna kaydedilmesi nedeniyle, maddi ve manevi zarara uğrayan davacı tarafından, olayda idarenin hizmet kusuru bulunduğu iddiasıyla açılan tazmin istemli davada, İDARİ YARGI YERİNİN görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : S. E.
Vekili : Av. G. G.
Davalılar : 1- Eskişehir Tepebaşı Kaymakamlığı (İdari Yargı)
2- Tepebaşı İlçe Özel İdare Müdürlüğü (Adli Yargı)

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin S. K. ile Mayıs 2015 tarihinden itibaren Almanya'nın Duisburg kentinde birlikte yaşamaya başladığını, müşterek çocukları M. H. 'ın 16/05/2016 tarihinde Almanya'da doğduğunu, müvekkil ve S.'nın küçük M. H. 'ın doğduğu tarihte henüz resmi evli olmadıklarını, müvekkilinin 26/07/2016 tarihinde Duisburg İl Gençlik ve Sosyal Yardım Müdürlüğü Baş Müfettişi huzurunda küçüğün biyolojik babası olduğunu kabul ve beyan ettiğini, küçük M. H. adına düzenlenen doğum belgesinde baba olarak müvekkilinin belirtildiğini, müvekkilin halihazırda Alman Vatandaşı olması nedeniyle, küçük M. H. 'ın müvekkilin Alman Vatandaşlığına bağlı nüfus kütüğüne kaydının gerçekleştirilerek 4WR91KXH nolu pasaport tanzim edildiğini, müvekkil ile S. K. 'ın 14/01/2017 tarihinde Duisburg Evlendirme Dairesinde resmi nikah ile evlendiğini, 17/08/2022 tarihinde müvekkil ile S. K. 'ın müşterek çocukları M. H. ile birlikte Türkiye'ye döndüklerini, müvekkilinin Türkiye'ye geldikten kısa süre sonra oğlu M. H. 'ın Alman vatandaşı olması nedeniyle 90 günlük vize muafiyet süresinin sonunda Türkiye'de uzun süreli kalabilmek için ikamet iznine ihtiyaç duyacağını öğrendiğini ve oğlu adına ikamet izni başvurusunda bulunduğunu, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı tarafından düzenlenen 20/11/2022 başlangıç tarihli ikamet izni ile küçük M. H. 'a 20/12/2023 tarihine kadar Türkiye'de ikamet etme hakkı tanındığını, S. K. ile 19/09/2023 tarihinde anlaşmalı olarak boşandıklarını, müşterek çocuk M. H. 'ın annesi ile birlikte kaldığını, müvekkilinin Türkiye'deki yaşamını Mavi Kart ile sürdürdüğünü, bilumum resmi kurum ve kuruluşlar nezdindeki tüm iş ve işlemleri bu kart ile gerçekleştirdiğini, bu kart hamili kişilerin, talep halinde alt soyları için de Mavi Kart düzenlettirme hakkına sahip olduklarından müvekkilinin, küçük M. H. adına düzenlenen ikamet izninin 20/12/2023 tarihinde sona erecek olması nedeniyle Nüfus Müdürlüğüne müracaat ederek küçüğün Türkiye'de kalabilmesini sağlayacak olan Mavi Kart başvurusunda bulunduğunu, ancak Nüfus Müdürlüğünün müvekkilin küçük M. H. 'ın babası olarak Nüfus kütüğünde herhangi bir kaydının bulunmadığını bildirdiğini, müvekkilinin eski eşi ile 24/03/2024 tarihinde gerçekleştirdiği telefon görüşmesinde, eski eşinin müvekkilden habersiz bir şekilde davalı Eskişehir Tepebaşı İlçe Nüfus Müdürlüğünden oğlu M. H. adına Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Belgesi düzenlenmesini talep ettiğini, bu talep esnasında müvekkilin küçük çocuğun babası olduğunu tescilleyen, Almanya'da düzenlenmiş olan doğum belgesi, küçük çocuk adına düzenlenmiş olan ikamet izni ve Alman makamları nezdinde düzenlenen tanıma belgesini ibraz etmesine rağmen, ilgili memurun bir araştırma ve irdeleme

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ILU4Xrv - IKj2hzG - i2B+gxx - WwcfRg= ile erişebilirsin

yapmaksızın küçük M. H. 'ın eski eşi S. K. 'ın 2012 senesinde evlendiği ancak Mart 2014 ayından itibaren şiddetli geçimsizlik nedeniyle ayrı yaşamaya başladığı ve bir daha fiilen hiç bir şekilde bir araya gelmediği ve iletişim kurmadığı eski eşi P. Y. 'ın nüfus kütüğüne kaydının yapıldığını öğrendiğini, eski eşinin 23/12/2015 tarihinde P. Y. hakkında avukat vasıtasıyla açtığı boşanma davasının onun yokluğunda karara bağlandığını, boşanma davasının görüldüğü sırada Almanya'da yaşamakta olduğunu, eski eşinin hamileliğinden çok önce P. Y. 'dan ayrı yaşamaya başladığını, nitekim eski eşi ile P. Y. 'ın boşanma ilamında velayet, nafaka ve diğer maddi edimler ile ilgili herhangi bir hüküm kurulmadığını, küçük M. H. 'ın doğumundan haberi ve bilgisi olmayan ve 22/07/2020 tarihinde vefat eden P. Y. 'ın nüfus kütüğüne kaydının yapılması nedeniyle, müvekkilinin babalık sıfatının yok sayıldığını, müvekkilinin Didim Aile Mahkemesinde soy bağının reddi davası açmak zorunda kaldığını ve bu dava kapsamında 22.000 TL masraf yaptığını, eşi ile boşanma esnasında velayetin müvekkil ve anneye ortak şekilde bırakılmasına karar verilen müşterek çocuk M. H. 'ın halihazırda annesi ile birlikte yaşadığını, müvekkilinin iki yaşından bu yana otizm spektrum bozukluğu rahatsızlığı bulunan oğlu M. H. için her ay 10.000 TL nafaka ödediğini, Alman Sağlık Kuruluşu tarafından müşterek çocuk adına uluslararası engelli kartı düzenlendiğini, tedaviye Almanya'da devam edebilmek için ortak velayetin değiştirilerek velayet hakkının kendisine verilmesini teminen velayet davası açacağı konusunda eski eşi ile mutabakat sağladığını, eski eşinin ortak velayetin değiştirilmesine ve küçüğün velayetinin müvekkile verilmesine rıza gösterdiğini, müvekkilinin oğlu ile birlikte tedavi için Almanya'ya gidebilmek için velayetin değiştirilmesi talepli dava açmak zorunda kaldığını, ancak soybağının reddi davasında DNA testi yapılmadan ve dava karara bağlanmadan velayet davasının sonuçlanmasının ve dolayısıyla küçük M. H. 'ın müvekkil ile birlikte Almanya'ya gitmesinin mümkün olmadığını, çocuğun Alman Pasaportunda ve Türk Kimliğinde baba adının farklı olması nedeniyle müvekkilin oğlu ile birlikte ülkeden çıkışına kolluk kuvvetlerince izin verilmeyeceğini, müvekkilinin davalı idarenin hatalı nüfus kayıt işlemi nedeniyle hem soy bağının reddine ve velayetin değiştirilmesine ilişkin dava açmak hem de bu davaların sonuçlanmasını beklemek zorunda kaldığını, bu nedenle oğlunun tedavisi ile ilgili oluşturduğu tüm planların alt üst olduğunu, davalı idarenin hiç bir araştırma veya irdeleme yapmaksızın küçük M. H. 'ı gerçekte babası olmayan merhum P. Y. 'ın nüfus kütüğüne kaydetmesinin hizmet kusuru olduğunu ve idarenin tazmin sorumluluğunu gerektirdiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000 TL maddi, 1.000 TL manevi tazminatın, davalı idareye başvurulduğu 30/10/2024 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Eskişehir 2. İdare Mahkemesi 27/12/2024 tarih ve E.2024/1510, K.2024/1153 sayılı kararı** ile, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacının kendi çocuğu küçük M.H'nin kendi çocuğu olduğunu iddia ettiği, ancak M.H isimli çocuğun nüfus kütüğüne babası olarak müteveffa P.Y isimli kişinin yazılması nedeniyle uğradığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Bakılan davada; dava dilekçesinde M.H isimli küçüğün davacı ile davacının eski eşi S.K'nın müşterek çocuğu olarak Almanya'da dünyaya geldiğinin ve P.Y isimli kişinin ise eski eşi S.K'nın eski eşi olduğunun ifade edildiği anlaşılmaktadır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ILU4Xrv - IKj2hzG - i2B+gxx - WwcfRg= ile erişebilirsin

Diğer yandan, davacı tarafından, M.H isimli kişinin babasının kendisi olduğu iddiasıyla Didim Aile Mahkemesinin 2024/230 esasına kayden soybağının reddi davası ikame edildiği ve anılan davanın derdest olduğu anlaşılmakta olup, anılan davaya ilişkin dava dilekçesinde ise; "Davalı S.K ile davalı merhum P.Y'nin fiilen ayrı oldukları sırada müvekkil ile davalı S.K Mayıs 2015 ayından itibaren Almanya'nın Duisburg kentinde birlikte yaşamaya başlamışlardır. Müvekkil ve davalı S.K'nın müşterek çocukları olan davalı M.H ise 16.05.2016 tarihinde Almanya'nın Moers kentinde doğmuştur." ifadelerine yer verildiği anlaşılmaktadır.

5490 sayılı Kanun'un yukarıda anılan 36. maddesinde, ilgililerin nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme veya tespit davası açmak hak ve yetkisine sahip oldukları, 35. maddesinde de, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, kayıtların anlamı ile taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhlerin konulamayacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, nüfus tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil ettiğinden, diğer kayıt düzeltme davaları gibi kamu düzeni ile yakından ilgili olduğundan, hakim doğru sicili oluşturmak zorundadır. Nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler de idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren davaların ise maddi hata dışındaki nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir.

Bu durumda, davacı tarafından, M.H isimli küçüğün babası olmasına rağmen P.Y isimli kişinin M.H'nin babası olarak nüfus kütüğüne kaydedildiği iddiasıyla maddi ve manevi tazminat talep edildiği görülmekte olup, P.Y isimli kişinin küçük M.H'nin annesi S.K'nın eski eşi olduğu, davacının Didim Aile Mahkemesinin E: 2024/230 sayılı dosyasındaki dava dilekçesindeki beyanları ve konuya ilişkin olarak Didim Aile Mahkemesinin E: 2024/230 sayılı dosyasında soy bağının reddi davasının bulunduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde, küçük M.H'nin nüfus kütüğüne babası olarak P.Y isimli kişinin yazılmasının maddi hata kapsamında ele alınmasının mümkün olmadığı, söz konusu hususun hukuken ihtilaflı bir konu olduğu anlaşıldığından, yanlış olduğu iddia edilen söz konusu nüfus kaydı nedeniyle açılan maddi ve manevi tazminat istemli işbu davanın da söz konusu nüfus kaydının düzeltilmesinde görevli olan adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin 04/11/2024 tarih ve E: 2024/417; K: 2024/508 sayılı kararı da bu yöndedir.

Diğer yandan, 2577 sayılı Kanun'un 45/1. maddesinde; "İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda farklı bir kanun yolu öngörülmüş olsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. (Değişik cümle:28/7/2024-7524/52 md.) Ancak, konusu otuz bir bin Türk lirasını geçmeyen; vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar kesin olup, bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamaz." kuralına yer verilmiş olup, işbu davanın konusunun 31.000,00-TL'yi geçmediği görüldüğünden istinaf yolu kapalı (kesin) olarak karar verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-a. madde hükümleri uyarınca görev yönünden reddine, ..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı gerekçe ile 500 TL maddi, 500 TL manevi tazminatın faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Didim (Yenihisar) 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 10/02/2025 tarih ve E.2025/23, K.2025/40 sayılı kararı** ile, davanın davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan tazminat istemine ilişkin olduğu gerekçesiyle, HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince, yargı yolu caiz olmadığından usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ILU4Xrv - IKj2hzG - i2B+gxx - WwcfRg= ile erişebilirsin

"...Dava; küçük M. H. 'ın nüfus kayıtlarının yanlış tutulduğu, küçüğün babasının dava dışı P. Y. olarak yazıldığı iddiasıyla idare aleyhine açılan maddi manevi tazminat istemine ilişkindir.

Davacı vekili her ne kadar davanın daha önce idare mahkemesinde açıldığını, Eskişehir 2. İdare Mahkemesinin 2024/1510 E. Sayılı kararı ile uyuşmazlığın adli yargıda çözülmesi gerektiğinden bahisle reddedildiğini ve mahkememizde bu davanın açıldığını belirtmiş ise de;

İdare Mahkemesinin gerekçesine dayanak yaptığı Uyuşmazlık Mahkemesinin 2024/417 E, 2024/508 K sayılı ilamı şu şekildedir: "..... Dava, Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı iken, istisnai olarak Türk vatandaşlığını kazanan davacının, kendi ülkesinde evlilik yapmış ve bu evlilikten iki müşterek çocuğu olmasına rağmen resmi nüfus kaydında medeni durumunun bekâr olarak gözüktüğü ve çocuklarının da nüfusa kayıtlı olmadığından bahisle, davacının Türkiye Cumhuriyeti nüfus kaydında medeni durumunun "evli" olarak değiştirilmesi ve çocuklarının nüfus kaydına işlenmesi istemiyle açılmıştır. 5490 sayılı Kanun'un yukarıda anılan 36. maddesinde, ilgililerin nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme veya tespit davası açmak hak ve yetkisine sahip oldukları, 35. maddesinde de, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, kayıtların anlamı ile taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhlerin konulamayacağı hükme bağlanmıştır. Buna göre, nüfus tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil ettiğinden, diğer kayıt düzeltme davaları gibi kamu düzeni ile yakından ilgili olduğundan, hakim doğru sicili oluşturmak zorundadır. Nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler de idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren davaların ise maddi hata dışındaki nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacı talebinin, Türkiye Cumhuriyeti nüfus kayıtlarında "bekar" olarak kayıtlı gözüken medeni durumunun "evli" şeklinde düzeltilmesi ve Suriye ülkesindeki evliliğinden olan çocuklarının nüfusa kaydedilmesi istemi olup, bu kayıtların maddi hata kapsamında ele alınması mümkün olmadığından, uyuşmazlığın 4721, 5901 ve 5490 sayılı Kanunların ilgili maddeleri ve bu Kanunlara dayanılarak çıkarılan Yönetmelikler uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kahramanmaraş 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/12/2023 tarih ve E.2023/60, K.2023/79 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir."

Karar içeriğinden de anlaşılacağı üzere Uyuşmazlık Mahkemesi kararının nüfus kaydının düzeltilmesi istemine ilişkin davalarda adli yargının görevli olduğu hususuna ilişkindir. Somut olayda ise davacı vekili nüfus kayıtlarının düzeltilmesini talep etmemiş, zaten Didim Aile Mahkemesinde soybağının reddi davası açtığını belirtmiş, mahkememizdeki dava ile davalı idarenin hizmet kusuru nedeni ile davalı idare aleyhine maddi manevi tazminat davası açtığını talep ve dava ettiği anlaşılmıştır.

Yargıtay 4.Hukuk Dairesinin 2016/4247 E., 2016/6849 K. Sayılı ilamında da belirtildiği üzere idarenin hizmet kusuru niteliğindeki eylemi sonucu meydana gelen zararlardan dolayı, İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı, idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Somut olayda da dava dilekçesindeki olay anlatımı dikkate alındığında tazminat istemine konu olayın kamu hizmetinin görüldüğü bir sırada doğduğu ve hizmet ile ilgili bulunduğu kabul edilmelidir.

Başka bir örnek karar olan Yargıtay 3.Hukuk Dairesinin 2023/2394 E., 2024/187 K. Sayılı ilamında da belirtildiği üzere tazminat davalarında görevlilerin kusurlu hareket etmiş olmaları, hareketleri sonucu zarar vermiş olmaları ve zararla hareket arasında illiyet bağının bulunması gerektiği, idare aleyhine açılan bu davada bu hususları inceleme görev ve yetkisinin idari yargıda olduğu mahkememizce kabul edilmiştir.

6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114. Maddesinde dava şartları sayılmıştır. Buna göre ;

Dava şartları

MADDE 114- (1) "Dava şartları şunlardır:.....b) Yargı yolunun caiz olması."

MADDE 115- (1)" Mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ILU4Xrv - IKj2hzG - i2B+gxx - WwcfRg= ile erişebilirsin

aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler.

(2) Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir....."

Yukarıdaki açıklamalar ve yasa hükümleri birlikte dikkate alındığında davanın davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan tazminat istemine ilişkin olduğu, idare mahkemesince her ne kadar Uyuşmazlık Mahkemesi kararına atıf yapılarak adli yargının görevli olduğu belirtilmiş ise de talebin Uyuşmazlık Mahkemesinde belirtilen nüfus kayıtlarının düzeltilmesi talebi olmayıp idarenin hizmet kusurundan kaynaklı tazminat davası olduğu, atıf yapılan Uyuşmazlık Mahkemesi kararının iş bu dava ile ilgisinin bulunmadığı, hizmet kusuruna dayalı bu davalarda yargı yolunun idari yargı olduğu, dava şartlarının kamu düzeninden olup yargılamanın her aşamasında tam olması ve incelenmesi gerektiği mahkememizce kabul edilmiş, davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar verilerek aşağıda yazılı şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda izah edildiği üzere;

1-Davanın HMK'nun 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından USULDEN REDDİNE, ..."

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Didim (Yenihisar) 3. Asliye Hukuk Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasa'nın *"B. Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi ile yedinci fıkrası şöyledir:

"İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. ..."

...

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

7. Anayasa'nın *"Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturmasında güvence"* 129. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir."

8. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"Kişilerin uğradıkları zararlar"* başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/5/1982 - 2670/6 md.)

(Değişik birinci fıkra: 6/6/1990 - 3657/1 md.) Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.

(Ek: 26/3/2002 - 4748/3 md.) İşkence ya da zalimane, gayri insani veya haysiyet kırıcı muamele suçları nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen kararlar sonucunda Devletçe ödenen tazminatlardan dolayı sorumlu personele rücu edilmesi hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ILU4Xrv - IKj2hzG - i2B+gxx - WwcfRg= ile erişebilirsin

12 nci maddeyle bu maddede belirtilen zararların nevi, miktarlarının tespiti, takibi, amirlerin sorumlulukları ve yapılacak işlemlerle ilgili diğer hususlar Cumhurbaşkanınca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/06/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararı veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, davacının eski eşi tarafından müşterek çocukları için, Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Belgesi düzenlenmesi amacıyla başvurulan Nüfus Müdürlüğünce, gerekli araştırma ve inceleme yapılmaksızın, müşterek çocuğun nüfus kaydının, gerçekte babası olmayan, eski eşinin kendisiyle evlenmeden önce ayrı yaşamaya başladığı eski eşinin nüfus kütüğüne kaydedilmesi nedeniyle, uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini amacıyla açılmıştır.

12. Dava dosyasının incelenmesinden, davacının eski eşi tarafından nüfus müdürlüğünde oğlu adına Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Belgesi düzenlenmesini talep ettiği esnada, davacının oğlunun babası olduğunu gösteren Almanya'da düzenlenmiş olan doğum belgesi, küçük çocuk adına düzenlenmiş olan ikamet izni ve Alman makamları nezdinde düzenlenen tanıma belgesini ibraz etmesine rağmen, ilgili memurun araştırma ve irdeleme yapmaksızın oğlunun nüfus kaydını gerçekte babası olmayan eski eşinin nüfus kütüğüne kaydedildiğini beyan etmesi üzerine, davacının bu durumu düzeltmek ve oğlu ile tedavi amacıyla Almanya'ya gidebilmesi için soy bağının reddi ve velayetin değiştirilmesi davaları açmak zorunda kaldığı gerekçesiyle, uğradığı maddi ve manevi zararın tazmini amacıyla idari ve adli yargı yerlerinde dava açtığı anlaşılmaktadır.

13. Yukarıda anılan düzenlemelerle, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken kusurlu davrandıklarından bahisle haklı ya da haksız olarak yargı mercileri önüne çıkarılmasını önlemek ve kamu hizmetinin sekteye uğratılmadan yürütülmesini sağlamak suretiyle kamu düzenini korumak amaçlanmış; aynı zamanda, zarara uğrayan kişi bakımından, memurlar veya diğer kamu görevlilerine oranla ödeme gücü daha yüksek olan bir sorumlu (idare) muhatap kılınmıştır.

14. Buna göre, kural olarak, kamu görevlisinin görev ve yetkilerini kullandığı sırada

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ILU4Xrv - IKj2hzG - i2B+gxx - WwcfRg= ile erişebilirsin

doğan zararın giderilmesi istemiyle, görev kusurunu kapsayan hizmet kusuru esasına dayanılarak, idari yargıda ve ancak idare aleyhine dava açılabilecek; yargı yerince tazminle yükümlü tutulması halinde idare, ilgili kanun kurallarının gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, sorumlu personeline rücu edebilecektir. Ancak, kamu görevlilerince görevleri sırasında gerçekleştirilen işlem ya da eylemler sırasında, ağır kişisel kusurla hareket edilmiş olması ve bu kusurun hizmet kusurundan ayrılabilir nitelikte bulunması durumlarında, idarenin hizmet kusuru ve zarara konu olay arasındaki illiyet bağı kesileceğinden, kamu görevlisinin yukarıda belirtilen Anayasal ve yasal korumadan yararlanması ve kamu görevlisine karşı şahsi kusuruna dayanılarak açılan davanın, idari yargı yerinde görülmesi mümkün olmayacaktır.

15. Bu durumda, davacının zararı ile kamu hizmetinin bir gereği nüfusa kayıt işlemi yapan kamu görevlisinin işlemi arasında uygun illiyet bağının bulunduğu, kamu görevlisinin görev ve yetkisini kullandığı sırada gerçekleştirdiği bu kusurun hizmet kusurundan ayrılabilir nitelikte bulunmadığı, davacının kamu görevlisinin yanlış kaydı nedeniyle oluşan zararının tazmini davasının idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Eskişehir 2. İdare Mahkemesinin 27/12/2024 tarih ve E.2024/1510, K.2024/1153 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Eskişehir 2. İdare Mahkemesinin 27/12/2024 tarih ve E.2024/1510, K.2024/1153 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/06/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ILU4Xrv - IKj2hzG - i2B+gxx - WwcfRg= ile erişebilirsin